QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASI
(2023-yil yanvar oylari uchun dastlabki ma’lumot)

Respublika iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo‘naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o‘z ta‘sirini o‘tkazadi.

2023- yilning yanvar oyi yakuni bilan respublikaning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 36,9 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan 12,0 mln. AQSh dollariga kamaydi yoki 75,5 % ni tashkil etdi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI
(yanvar oyi, ming AQSh dollari)

	2022- yil	2023- yil	O‘sish sur’ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
Tashqi savdo aylanmasi	48 870,1	36870,1	75,5 %	x
Eksport	**31 072,6**	**18 279,3**	58,8 %	**100,0**
tovarlar	*30 947,3*	*18 212,2*	*58,8*	*99,6*
xizmatlar	*125,3*	*67,1*	*53,5*	*0,4*
oltin	-	-	-	-
Import	**17 770,1**	**18 590,8**	104,6 %	**100,0**
tovarlar	*16 727,4*	*14 193,5*	*84,9*	*76,3*
xizmatlar	*1 042,7*	*4 397,3*	*421,7*	*23,7*
Saldo	**13 302,5**	**- 311,5**	**x**	**x**

Ma’lumot uchun: O‘zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko‘rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keyingi o‘rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o‘rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o‘z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo‘yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o‘rtasida o‘tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 18,3 mln. AQSh dollariga (58,8 % ni) va import hajmi 18,6 mln. AQSh dollariga (4,6 % ga ko‘paydi) tashkil etdi. Hisobot davrida 0,3 mln. AQSh dollari qiymatida salbiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR
(2023- yil yanvar oyi, mln. AQSh dollari)

Qoraqalpog‘iston Respublikasi, jahonning 39 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Turkiyada (23,8 %), Xitoy Xalq Respublikasida (19,0 %), Qozog‘istonda (9,2 %), Latviyada (3,2 %), Rossiya Federatsiyasida (11,6 %), Niderlandiyada (1,6 %) va Gruziyada (0,5 %) qayd etilgan.

Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta’minlash uchun respublikada zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o‘zgarishlarga import tovarlarning o‘rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo‘shni davlatlar bilan o‘zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko‘rish mumkin.

TSA da so‘nggi yillarda katta o‘zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so‘nggi uch yilda TSAda Qirg‘iziston, Afg‘oniston va Tojikiston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda. Boshqa davlatlar (qo‘shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulushTurkiya, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi va Latviya davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

TO‘RTTA FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR
(yanvar oyi, mln. AQSh dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo‘yicha 20 ta yirik hamkor davlatlar orasidan 12 ta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Turkiya (8,8 mln. AQSh dollari), Xitoy Xalq Respublikasi (7,0 mln. AQSh dollari), Qozog‘iston (3,4 mln. AQSh dollari) va Latviya (1,2 mln. AQSh dollari) shular jumlasidandir. Qolgan 6 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI
(yanvar oyi, ming. AQSh dollari)

Davlat nomi	2021-yil	2022- yil	2023- yil
Turkiya	**7774,4**	**8672,8**	**8772,3**
Eksport	6697,6	7723,3	8595,9
Import	1076,8	949,5	176,4
Saldo	5620,8	6773,8	8419,5
Xitoy Xalq Respublikasi	**12946,9**	**13056,6**	**6962,8**
Eksport	11040,4	7633,4	4423,0
Import	1906,5	5423,2	2539,8
Saldo	9133,9	2210,2	1883,2
Qozog‘iston	**3774,1**	**4688,7**	**3365,9**
Eksport	2722,6	2201,3	1310,7
Import	1051,5	2487,4	2055,2
Saldo	1671,1	-286,1	-744,5
Latviya	**2345,9**	**3110,5**	**1151,9**
Eksport	2345,9	3061,7	1151,9
Import		48,8	
Saldo	2345,9	3012,9	1151,9
Rossiya Federasiyasi	**9455,1**	**8800,4**	**4319,9**
Eksport	6751,4	5409,3	1031,1
Import	2703,7	3391,1	3288,8
Saldo	4047,7	2018,2	-2257,7
Soedinennoe Korolevstvo	**164,4**	**1988,2**	**348,4**
Eksport		1715	338,9
Import	164,4	273,2	9,5
Saldo	-164,4	1441,8	329,4

Davlat nomi	2021-yil	2022- yil	2023- yil
Niderlandiya	**91,2**	**350,4**	**558,6**
Eksport			317,2
Import	91,2	350,4	241,4
Saldo	-91,2	-350,4	75,8
Gruziya	**150,2**	**256,1**	**195,5**
Eksport	150,2	256,1	195,5
Import			
Saldo	150,2	256,1	195,5
Fransiya	**702,9**	**240,8**	**177,9**
Eksport	613,7	208,3	177,2
Import	89,2	32,5	0,7
Saldo	524,5	175,8	176,5
Litva	**129,6**	**92,2**	**278,7**
Eksport			145,7
Import	129,6	92,2	133
Saldo	-129,6	-92,2	12,7
Afg‘oniston	**233,9**	**704,2**	**160,6**
Eksport	233,9	704,2	141
Import			19,6
Saldo	233,9	704,2	121,4
Pokiston	**172,6**	**10,7**	**116,9**
Eksport	11,3	10,7	116,9
Import	161,3		
Saldo	-150	10,7	116,9
Estoniya	**325,8**	**317,7**	**115,4**
Eksport	325,8		115,4
Import		317,7	
Saldo	325,8	-317,7	115,4

Davlat nomi	2021-yil	2022- yil	2023- yil
Koreya Respublikasi	**1717,6**	**2491,8**	**2164,7**
Eksport	100,7	125,3	58,5
Import	1616,9	2366,5	2106,2
Saldo	-1516,2	-2241,2	-2047,7
Eron	**44,4**	**423**	**83,3**
Eksport		141,4	50,4
Import	44,4	281,6	32,9
Saldo	-44,4	-140,2	17,5
Tojikiston	**386,8**	**103,5**	**42,4**
Eksport	386,8	103,5	42,4
Import			
Saldo	386,8	103,5	42,4
Misr	**0**	**21,9**	**26,4**
Eksport		21,9	26,4
Import			
Saldo	0	21,9	26,4
Tayvan	**0**	**37,5**	**23,8**
Eksport		37,5	23,8
Import			
Saldo	0	37,5	23,8
Germaniya	**1424,3**	**183,4**	**1722,8**
Eksport	0,1	17,6	7,3
Import	1424,2	165,8	1715,5
Saldo	-1424,1	-148,2	-1708,2
Turkmaniston	**168,6**	**358,3**	**118,1**
Eksport	2,3	3	7,2
Import	166,3	355,3	110,9
Saldo	-164	-352,3	-103,7

Qoraqalpog‘iston Respublikasi tashqi savdo aylanmasining uchdan bir qismi MDH davlatlariga to‘g‘ri keladi va bu ko‘rsatkich so‘ngi yillarda biroz o‘zgardi.

Respublikamizda tashqi savdoni qo‘llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo‘yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga qaramay, 2023- yilning yanvar oyida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 24,2 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2022- yilga nisbatan ulushi 57,7 % ni tashkil etdi.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar oyi, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

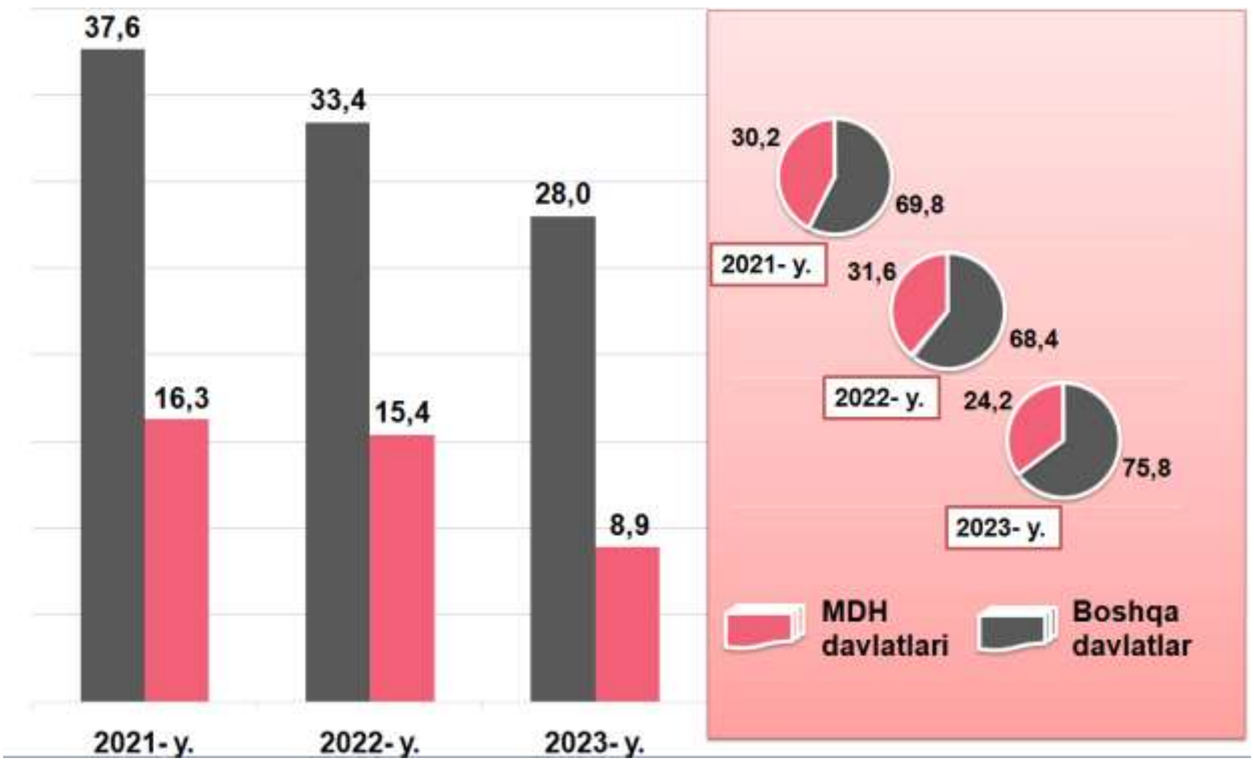

Boshqa xorijiy davlatlarning TSAsi 2023- yilning yanvar oyida 2022- yilning shu davriga nisbatan 16,3 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 75,8 % ni tashkil etdi.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING EKSPORTI
(2023-yil yanvar oyi)

Joriy yilning yanvar oyida mamlakatning eksportyorlari soni 60 tani tashkil etib, ular tomonidan 18,3 mln. AQSh dollari (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2022- yilning mos davriga nisbatan 58,8 % ni tashkil etdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta’minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 99,5 % ni tashkil etib, ular asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar (68,0 %), sanoat tovarlari (14,0 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari (7,4 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (10,1 %) hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

XSST BO‘YICHA EKSPORT TARKIBI
(2023- yil yanvar oyi, ulushi, % da)

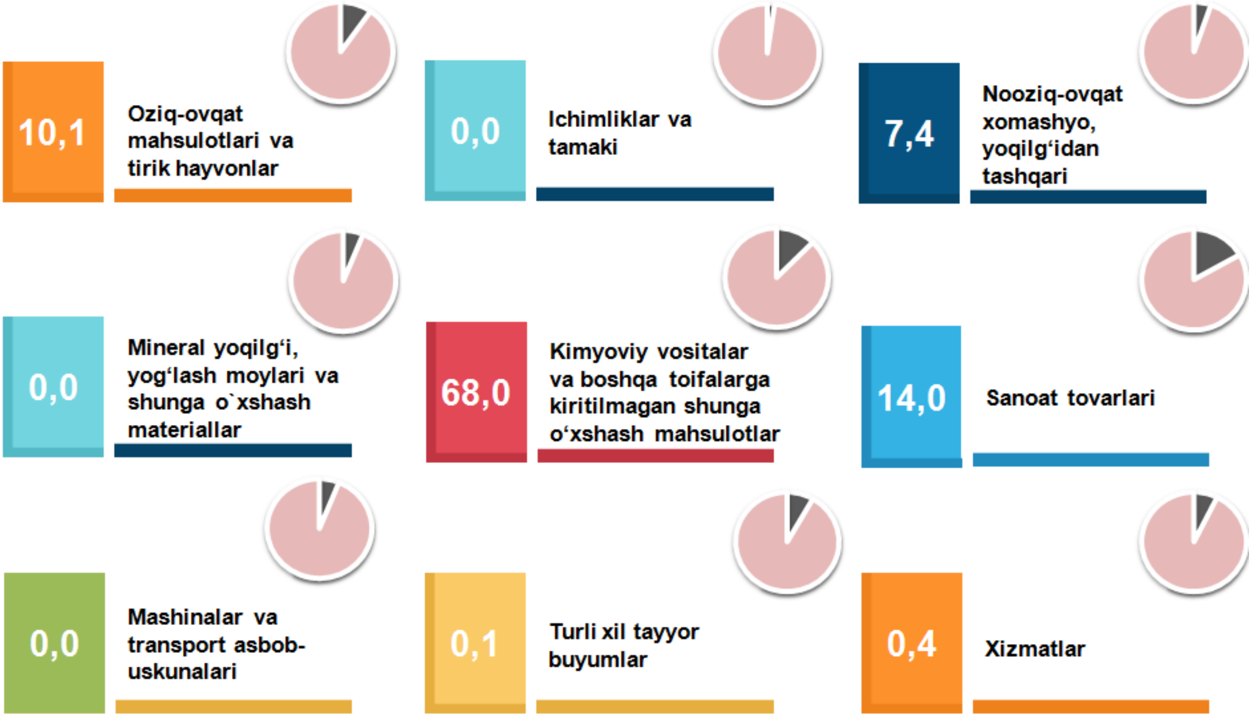

2023- yilning yanvar oyida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko‘rsatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o‘zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta‘kidlash joizki, 2022- yilning yanvarga nisbatan, nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg‘idan tashqari),sanoat tovarlari hamda xizmatlardan tashqari barcha tovar guruhlarida o‘sish kuzatildi.

EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar oyi, % da)

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	4,8	5,7	10,1
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	12,5	4,7	7,4
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	1,3	-	-
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	72,6	80,4	68,0
Sanoat tovarlari	8,0	8,8	14,0
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	-	-	-
Turli xil tayyor buyumlar	0,5	0,2	0,1
Xizmatlar	0,3	0,4	0,4

XSST BO‘LIMI BO‘YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI
(2023-yil yanvar)

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSh dollari	2020- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	1680,2	152,6
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	121,4	19,3
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	28,6	117,6
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	1,0	47,0
Har hil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	19,6	
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari		
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar		
Nooziq-ovqatxomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
Hayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	960,8	75,6
To‘qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	214,0	151,4
Moy olinadigan urug‘lar va mevalar	0,9	12,7
O‘g‘itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko‘mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	99,7	382,6
Qo'ziqorin va yog'och	72,8	
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o‘xshash materiallar		
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar		
O‘simlikmoylarivayog‘lari (xom, tozalanganyokifraksiyalangan)	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	11,2	
Birlamchi shakldagi plastmassalar		
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari		
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	26,8	
Bo‘yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo‘yoqlar		

Birlamchi bo'lmagan shakldagi plastmassalar	12396,4	49,7
Sanoat tovarlari		
To‘qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o‘xshash mahsulotlar	2496,4	92,1
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	42,5	234,4
Boshqa boshqa bo'lmagan metall buyumlar		
Ruda bo‘lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar		
Teri, boshqa bo'lmagan tayyor charm mahsulotlari, mo'ynalar		
Boshqa toifalarga kiritilmagan, metall bo'lmagan minerallardan olingan mahsulotlar	12,1	
Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Avtomobillar		
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyot qismlari		
Sanoat uchun maxsus bo‘lmagan mashinalar va ularning detallari		
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalari		
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar		
Maxsus bo'limlar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar		
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	22,1	49,7
Кiyim-кechaklarva кiyim-кechaк anjomlari		
Santexnika, isitish va yoritish uskunalari uchun binolar, armatura va armatura bloklari, boshqa toifalarga kiritilmagan		
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar		
Boshqa boshqa turdagi tayyor mahsulotlar.	5,6	126,5
Xizmatlar		
Moliyaviy xizmatlar	49,0	109,6
Transport xizmatlari	5,2	7,0
Safarlar (turizm)	12,7	199,8
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar		
Qurilish xizmatlari		

So‘nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2022-yilning yanvarga 29,3 % dan 2023- yilning yanvar oyida 13,1 % ga kamaydi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportdagi ulushi 86,9 % ni tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar oyi, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

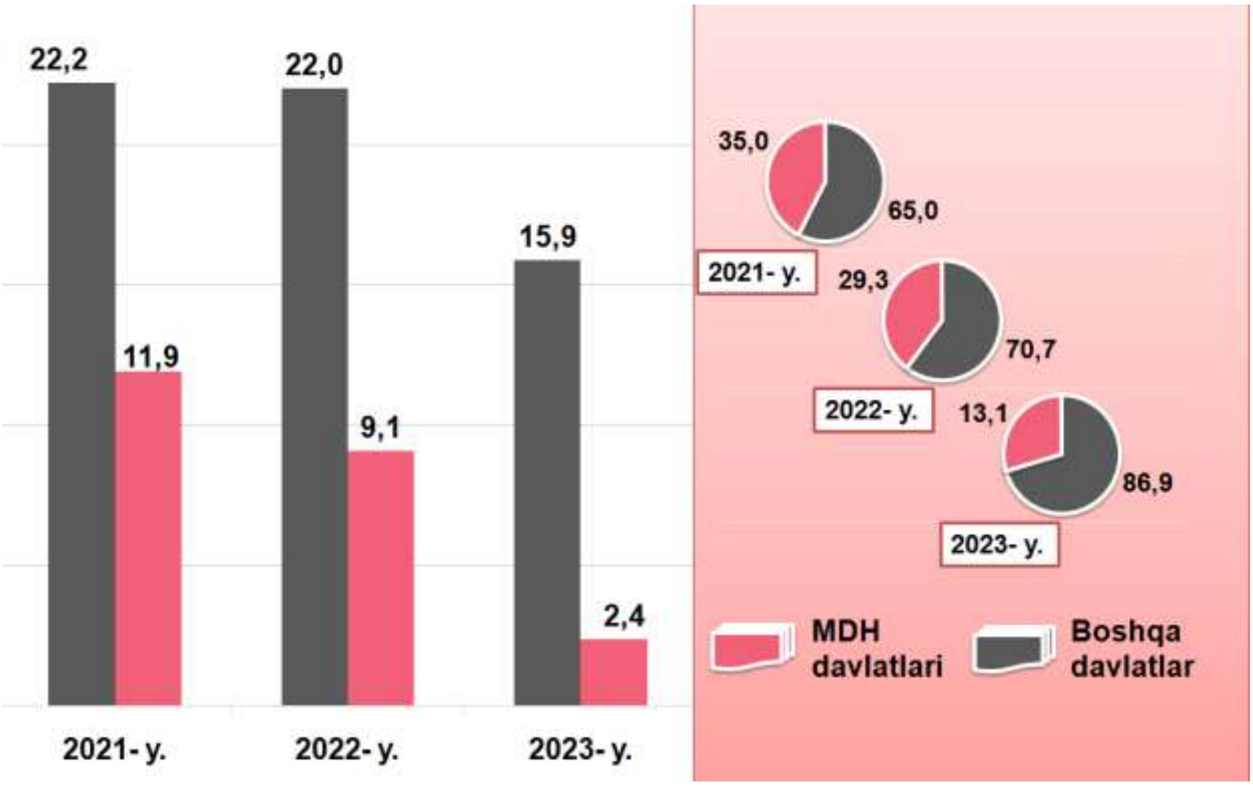

2023- yilning yanvar oyi yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo‘yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Turkiya (47,0 %), Xitoy Xalq Respublikasi (eksport umumiy hajmining 24,2 % i), Qozog‘iston (7,2 %), Latviya (6,3 %), Rossiya Federatsiyasi (5,6 %), Niderlandiya (1,7 %) va Gruziya (1,1 %) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi 93,1 foizni tashkil etmoqda.

RESPUBLIKA EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2023-yil yanvar oyi,% da)

2023- yilning yanvar oyida, o'tgan yildagi kabi tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasining ikki pog'onaga tushishi hisobiga, Turkiya eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlikni oldi.

Joriy yilning yanvar oyida hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2022-yilning mos davriga nisbatan 30 davlatdan 28 davlatni tashkil etdi.

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O‘SISH SUR‘ATLARI

(2023- yil yanvar oyi, ming AQSh dollari)

Davlatlar	Ming AQSh dollari		O‘sish sur‘ati, % da		O‘rni	
	2022-y.	2023-y.	2022-y.	2023-y.	2022-y.	2023-y.
Turkiya	7723,3	8595,9	115,3	111,3	1	1
Xitoy Xalq Respublikasi	7633,4	4423,0	69,1	57,9	2	2
Qozog‘iston	2201,3	1310,7	80,9	59,5	5	3
Latviya	3061,7	1151,9	130,5	37,6	4	4
Rossiya	5409,3	1031,1	80,1	19,1	3	5
Soedinennoe Korolevstvo	1715,0	338,9		19,8	6	6
Niderlandiya		317,2				7
Gruziya	256,1	195,5	170,5	76,3	9	8
Fransiya	208,3	177,2	33,9	85,1	11	9
Litva		145,7				10
Afg‘oniston	704,2	141,0	301,1	20,0	8	11
Pokiston	10,7	116,9	94,5	1092,9	23	12
Estoniya		115,4				13
Koreya Respublikasi	125,3	58,5	124,4	46,7	14	14
Eron	141,4	50,4		35,6	13	15
Tojikiston	103,5	42,4	26,8	40,9	16	16
Misr	21,9	26,4		120,4	21	18
Tayvan	37,5	23,8		63,5	19	19

Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar, sanoat tovarlari hamda nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg‘idan tashqari) kiradi.

Xizmatlar eksporti hajmi 67,1 ming AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 0,4 % ulishini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan 0,4 % ulishiga barobar kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy xizmatlar (73,1 %), safarlar (turizm) (19,2 %), transport (7,7 %) hissasiga to‘g‘ri kelgan.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI
(2023- yil yanvar, ulushi, % da)

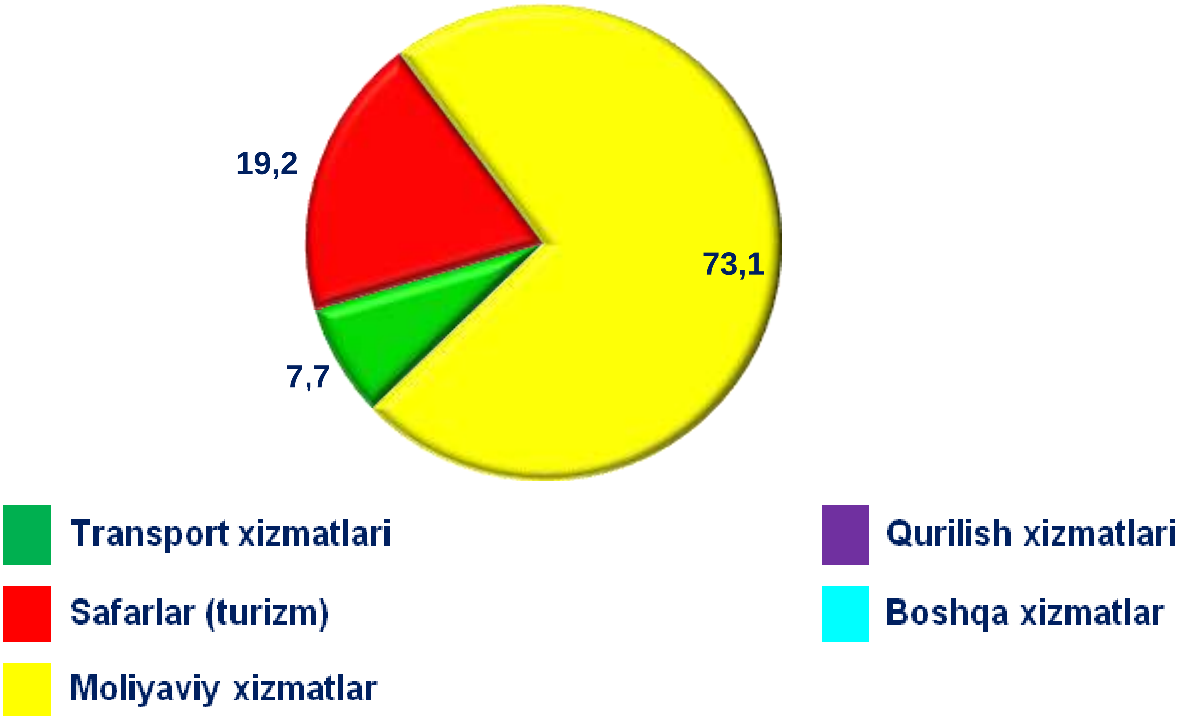

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI
(2023-yil yanvar oyi)

2023- yilning yanvar oyida import hajmi 18,6 mln. AQSh dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan 104,6 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (22,5 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (10,2 %) hamda kimyoviy

vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar (13,1 %) hisobiga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘LIMI BO‘YICHA IMPORT TARKIBI
(2023- yil yanvar oyi, ulushi, % da)

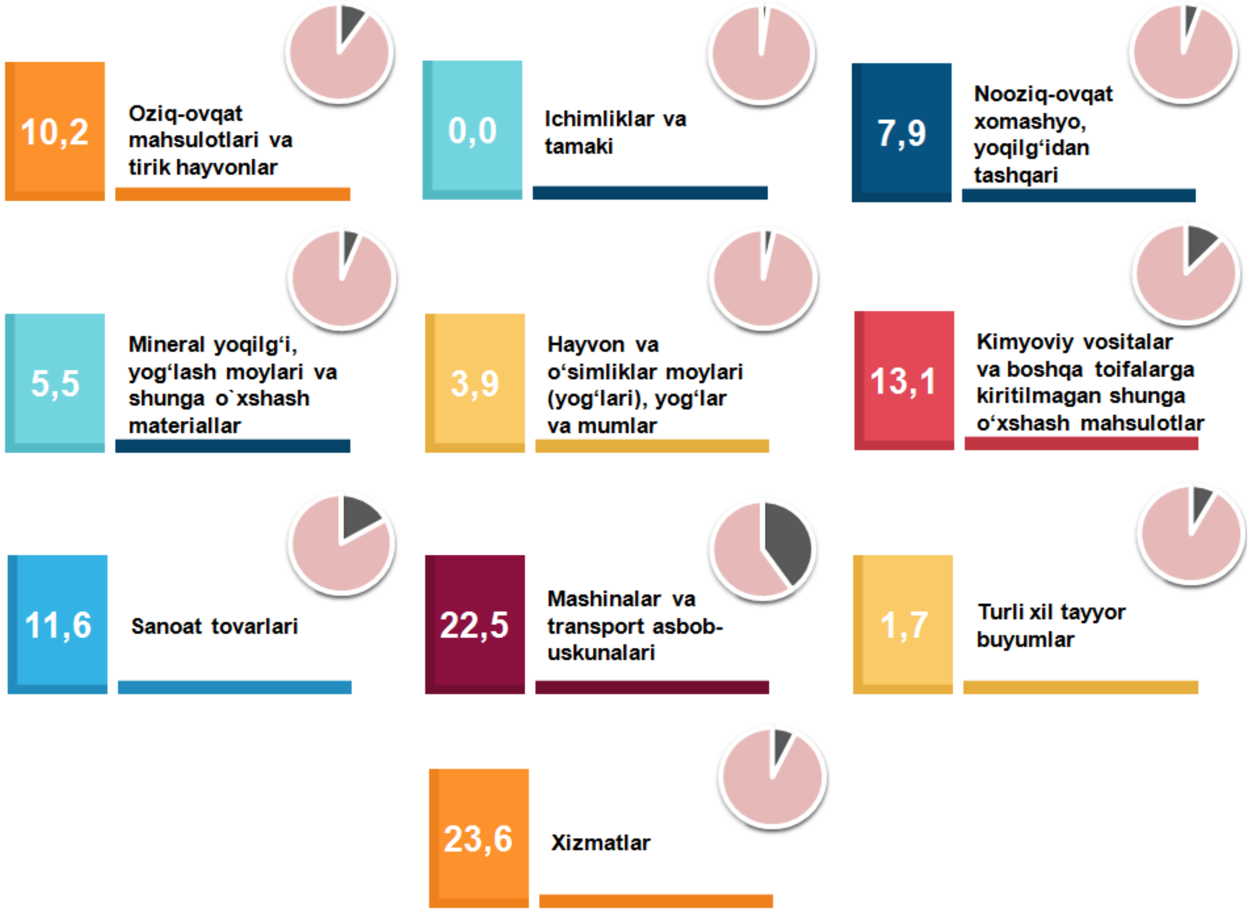

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2023- yilning yanvar oyida import qilingan tovarlar hajmi, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 18,6 mln. AQSh dollariga ko‘paydi va 104,6 % ni tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 4,4 mln. AQSh dollariga yetdi.

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko‘rsatdiki, 2022- yilning yanvar oyida 2023- yilning mos davriga nisbatan nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari importining ulushi 5,8 % dan 7,9 % gacha o‘sdi, mashinalar va transport asbob-uskunalari 33,6 % dan 22,6 % ga kamaydi, turli xil tayyor buyumlar ulushi esa 1,0 % dan 1,7 % ga o‘sdi.

IMPORT TARKIBI DINAMIKASI
(2023- yil yanvar oyi ulushi, % da)

XSST tarkibi	2021yil	2022- yil	2023- yil
Jami import	**100,0**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	11,1	16,2	10,2
Ichimliklar va tamaki			
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	5,0	5,8	7,9
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shungao‘xshash materiallar	4,8	5,4	5,5
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	3,7	1,6	3,9
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o‘xshash mahsulotlar	12,1	17,5	13,1
Sanoat tovarlari	6,7	13,0	11,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	53,0	33,6	22,5
Turli xil tayyor buyumlar	1,7	1,0	1,7
Xizmatlar	1,9	5,9	23,6

Xizmatlar importining tahlili shuni ko‘rsatdiki, 2022- yilning yanvar oyida 2023- yilning yanvarga nisbatan jami importdagi ulushi 5,9 % dan 23,7 % ga ko‘paydi.

ALOHIDA IMPORT TOVARLAR
(2023- yil yanvar, oyi, ming AQSH. doll.)

XSTT BO‘YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI
(2023-yil yanvar)

Mahsulot nomi	Ming AQSh dollari	o‘zgarish sura‘tlari, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1545,6	71,0
Tirik hayvonlar	46,3	12,3
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	140,1	119,7
Sabzavotlar va mevalar	19,6	15,3
Go‘sht va go‘sht mahsulotlari	61,5	754,9
Shakar mahsulotlari va asal		
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari		
Baliq (dengiz sutemizuvchilari bo‘lmagan), qisqichbaqa simonlar, mollyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va ulardan tayyorlangan yarimtayyor mahsulotlar	29,7	
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	18,6	49,7
Hayvonlar uchun ozuqa	41,1	
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar		
Nooziq-ovqatxomashyo, yoqilg‘idantashqari		

Probka va yog'och-taxtalar	1390,5	140,0
Tabiiy kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk va qayta ishlangan kauchuk)	65,6	220,1
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari		
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo		
To'qimachilik tolalari		
Qog'oz va makulatura		
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	4,9	
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	1006,9	111,9
Ko'mir, koks va briketlar	13,2	23,7
Tabiiy yoki sun'iy gaz		
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari		
Hayvon va o'simlik moylari va yog'lari	725,2	259,5
Hayvonlar moylari va yog'lari	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	67,9	26,8
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar		
Kimyoviy materiallar va mahsulotlar	1374,0	87,9
Organik kimyo moddalari	582,2	49,6
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar		
Noorganik kimyo moddalari	64,1	504,7
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga tayyorgarlik, jilolash va yuvish vositalari		
O'g'itlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	343,8	387,0
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	13,7	3,2
Rezina buyumlari	43,4	107,9
Boshqa boshqa bo'lmagan metall buyumlar	56,7	84,7
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Ruda metall bo'lmagan mineral mahsulotlar.		
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	2037,8	120,4
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar		
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall bo'lmagan minerallardan mahsulotlar	5,4	6,7

Mashinalar va transport asbob-uskunalari		
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	6,9	195,8
Muayyan sohalar uchun maxsus ishlab chiqilgan mashinalar	3671,6	91,3
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	141,4	12,7
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning elektr qismlari	193,5	112,1
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalari	0,1	
Metallarni qayta ishlash mashinalari	17,4	
Kantselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar		
Avtomobillar	154,1	23,4
Boshqa transport vositalari		
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar	1,7	16,3
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	274,3	354,9
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	28,0	33,7
Poyabzal		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari		
Mebel va uning qismlari, yotar joy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebellar	6,8	56,8
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan; soatlar		
Xizmatlar		
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	764,2	89,1
Transport xizmatlari	30,6	
Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlari	3407,5	
Moliyaviy xizmatlar	195,0	105,4
Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari		

Turli xil tayyor buyumlar importi hajmlarining kamayishiga mebel va uning qismlari, yotar joy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebellar (56,8 % ga pasaygan), Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va

mahkamlash moslamalari (33,7 % ga pasaygan) importining kamayishi ta’sir qilgan.

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar importi kamayishiga esa, Tirik hayvonlar (12,3 % ga pasaygan) importining kamayganligi bevosita ta’sir etgan.

MDH VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar oyi, mln. AQSh dollari, ulushi,% da)

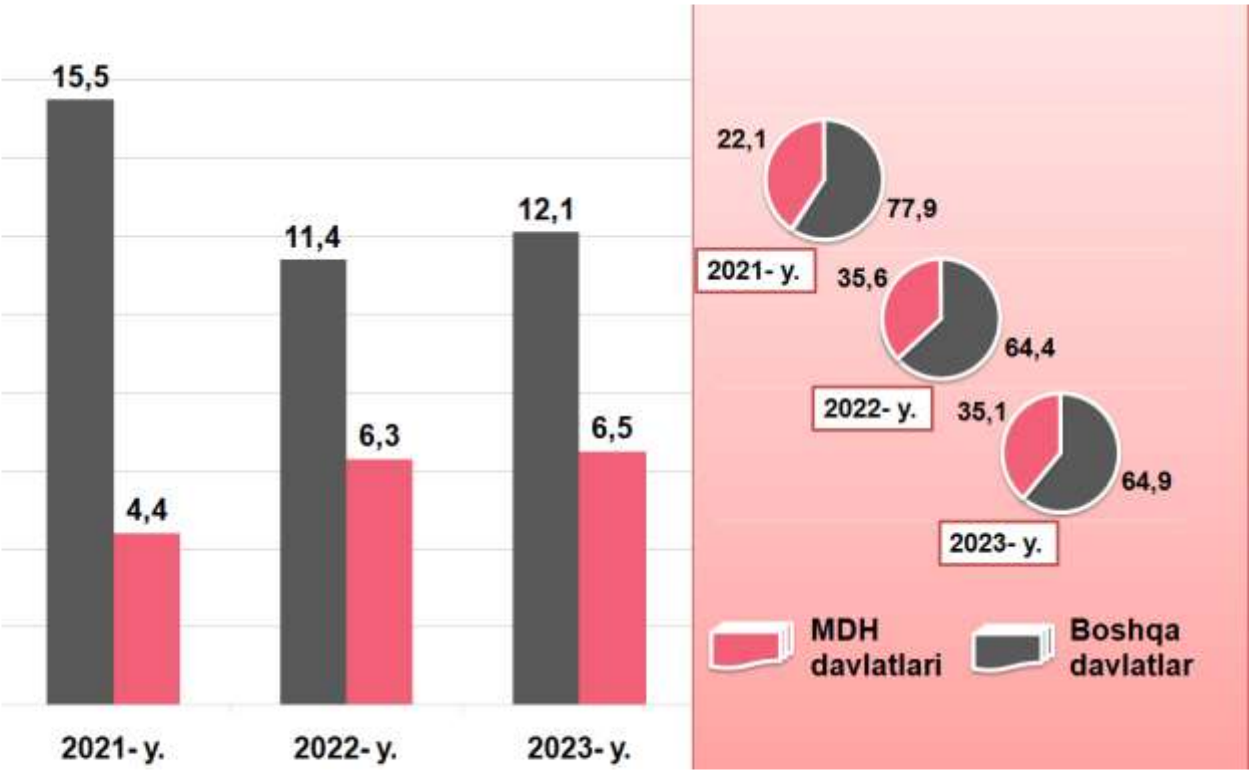

Hisobot davri yakunlariga ko‘ra, import bo‘yicha hamkor davlatlar orasida Shveciya umumiy import hajmida 18,2 % ulushi bilan Rossiya Federatsiyasini (17,7 %) ortda qoldirgan holda birinchi o‘rinni egalladi.

2023- yilning yanvar oyi yakuni bo‘yicha Qoraqalpog‘iston Respublikasi tomonidan 27 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK HAMKOR DAVLATLAR
(yanvar oyi)

Davlat nomi	Ming AQSH dollari		o'sish sur'ati, % da		o'rni	
	2022-y.	2023-y.	2022-y.	2023-y.	2022-y.	2023-y.
Shveciya	-	3383,3	-	-	-	1
Rossiya Federatsiyasi	3391,1	3288,8	125,4	97,0	2	2
Xitoy Xalq Respublikasi	5423,2	2539,8	284,5	46,8	1	3
Koreya Respublikasi	2366,5	2106,2	146,4	89,0	4	4
Qozog'iston	2487,4	2055,2	236,6	82,6	3	5
Germaniya	165,8	1715,5	11,6	1034,9	14	6
Belarus	8,1	1003,3	12,9	12315,6	24	7
Qatar		537,3				8
Shvesariya		414,5				9
BAA	439,0	304,1	87,7	69,3	6	10
Niderlandiya	350,4	241,4	384,3	68,9	8	11
Turkiya	949,5	176,4	88,2	18,6	5	12
Slovakiya		172,2				13
Litva	92,2	133,0	71,2	144,2	16	14
AQSH	0,6	115,0	1,5	18138,8	27	15
Turkmaniston	355,3	110,9	213,6	31,2	7	16
Mongoliya		61,5				17
Qirg'iz Respublikasi	55,7	59,4	14,1	106,7	18	18
Hindiston	4,2	41,3	41,1	995,4	25	19
Eron	281,6	32,9	634,9	11,7	10	20

Shuni ta'kidlash kerakki, Shveciya, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi, Turkiya kabi mamlakatlar Qoraqalpog'iston Respublikasiga tovar va xizmatlar importidagi yirik hamkor davlatlar birinchi yigirmataligiga kirdi.

Yetti yirik hamkor davlatlar (Shveciya, Rossiya Federatsiyasi, Xitoy Xalq Respublikasi, Koreya Respublikasi, Qozog‘iston, Germaniya, Belarus Respublikasi) jami importning 86,6 % ulushini tashkil qildi, bu 16,1 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2023- yil yanvar oyi, % da)

Mamlakatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilanganisari ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida moshina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o‘sishi tabiiydir. Shunday qilib, Shveciya, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog‘iston, Koreya Respublikasi

tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI
(2023-yil yanvar oyi, ulushi, % da)

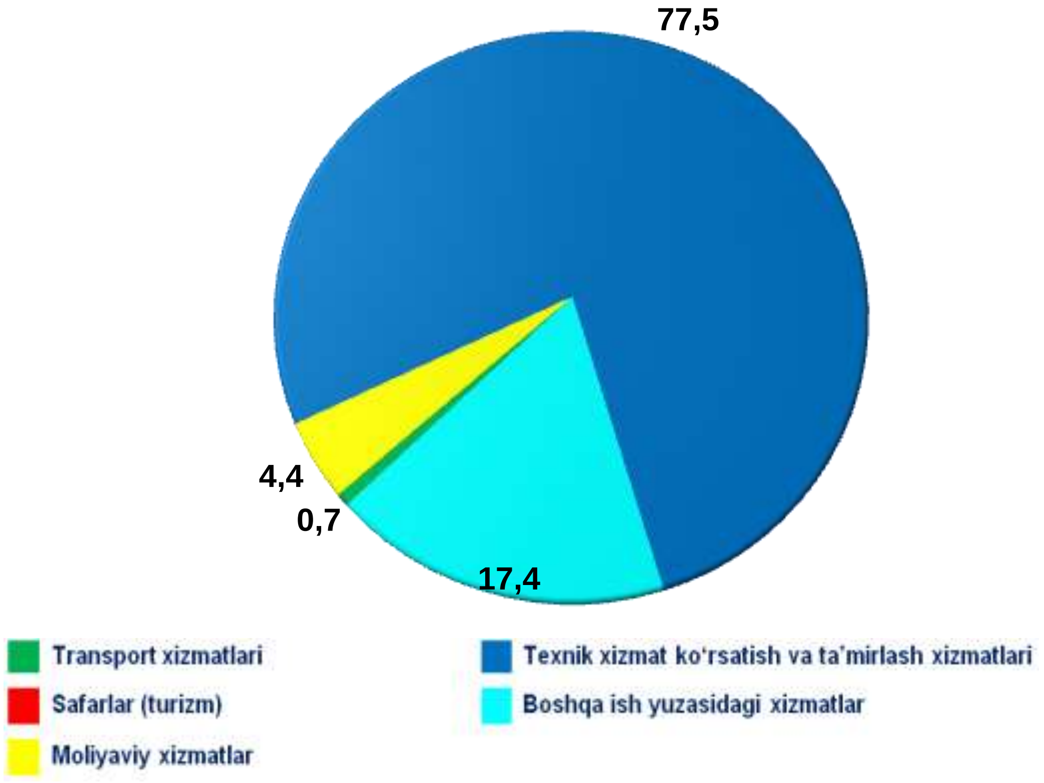

2023- yilning yanvar oyi yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 4 397,3 ming AQSh dollarini yoki jami import hajmining 421,7 % ini tashkil etdi va o‘tgan yilga nisbatan 17,8 % ga ko‘paydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi texnik xizmat ko‘rsatish va ta’mirlash xizmatlar (77,5 %), boshqa ish yuzasidagi xizmatlar (17,4 %) dan iborat bo‘ldi. Shuningdek, moliyaviy xizmatlar va (4,4 %), transport (0,7 %) xizmatlari tashkil etdi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo statistikasi bo‘limi
Tel: (61) 224-92-06